

O wizji elektronicznej administracji publicznej w Polsce oraz planowanych przez resort cyfryzacji w tym zakresie zmianach legislacyjnych oraz realnym czasie wdrożenia rozmawiamy z Maciejem Górskim, dyrektorem Departamentu Usług Cyfrowych Ministerstwa Cyfryzacji.

Elektronizacja administracji to nieunikniona konieczność. Jakie największe wyzwania widzi w tym zakresie Ministerstwo Cyfryzacji, zwłaszcza w odniesieniu do administracji samorządowej?

Maciej Górski: Informatyzacja przynosi korzyści dla obywateli i jednostek, ale wymaga poniesienia wysokich nakładów inwestycyjnych i budowy specjalistycznych kompetencji po stronie urzędu oraz ponoszenia stałych nakładów na utrzymanie i bieżące cyberbezpieczeństwa. Jednocześnie występują ogromne zróżnicowanie, pomiędzy poszczególnymi samorządami. Z tego względu, tylko niektóre jednostki mogą sobie pozwolić na takie wydatki, w szczególności tworzenia autorskich dostosowanych do potrzeb rozwiązań informatycznych. Dlatego kluczowym wyzwaniem jest utrzymanie wysokiego tempa wdrażania rozwiązań informatycznych i odpowiadania na potrzeby obywateli również w jednostkach o mniejszym potencjale.

Przygotowywana obecnie nowelizacja ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne przynosi duże zmiany względem sytuacji obecnej. Jak to przełoży się na obywateli i praktykę działania administracji samorządowej?

Maciej Górski: Projektowane ustawą rozwiązania będą miały duży pozytywny wpływ na obywateli i samorządu. Przepisy pozwolą na sprawniejsze tworzenie e-usług i korzystanie z pełnomocnictw elektronicznych. Platforma e-płatności pozwoli zapewnić obsługę płatności elektronicznych w każdym urzędzie bez ponoszenia dodatkowych kosztów przez samorząd (funkcjonowanie platformy zapewni Minister Cyfryzacji). Kluczowe też z punktu widzenia samorządów będzie wprowadzenie darmowej korespondencji samorządów z podmiotami niepublicznymi w ramach systemu e-doręczeń. Dzięki temu wejście w system e-doręczeń będzie korzystne finansowo dla samorządów i przyniesie istotne korzyści, a obywatelom ułatwi życie, dzięki braku konieczności odbioru papierowej korespondencji.

Jakie są planowane terminy wejścia w życie nowych rozwiązań przewidzianych w projekcie? Kiedy ministerstwo cyfryzacji planuje uruchomienie wirtualnych urzędów w pełnym zakresie?

Maciej Górski: Rozwiązania będą wdrażane sukcesywnie - ustawa zmieniająca ponad 40 ustaw i przewiduje wdrożenie kilkunastu rozwiązań informatycznych, ciężko bardziej szczegółowo odpowiedzieć na to pytanie.

Trwają obecnie prace nad opracowaniem i wdrożeniem Modeli Architektury Informacyjnej Jednostek Samorządu Terytorialnego (AIS). Na ten moment koncentrują się one na funkcjonowaniu gmin. Jaką rolę w ramach Architektury Informacyjnej Państwa widzi Ministerstwo Cyfryzacji dla powiatów?

Maciej Górski: Rola poszczególnych typów jednostek wynika z ich kompetencji. Starostwa pełnią kluczową rolę w obsłudze obywateli w zakresie uprawnień kierowców i spraw związanych z pojazdami. Jednym z najważniejszych projektów, który będzie realizowany przez MC w najbliższych latach to modernizacja CEPiK. Wspólnie z przedstawicielami strony samorządowej, w szczególności Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Szefów Wydziałów Komunikacji realizujemy kompleksowy przegląd procesów i zmiany prawne oraz technologiczne, tak aby procesy w tym obszarze były odpowiadały

oczekiwaniom obywateli. Zależy nam na tym, aby całość procesu była realizowana cyfrowo.

Powiaty są tym poziomem administracji, który realizuje wiele wyspecjalizowanych usług administracyjnych. Dla wielu z nich tworzone są odrębne systemy (np. CEPiK, SOPAB) – często nie połączone z innymi. Jak będzie mogła nastąpić integracja poszczególnych rozwiązań?

Maciej Górski: W pierwszej kolejności integrujemy te rozwiązania, które mają charakter systemowy i przynoszą istotną korzyść dla obywateli np. Rejestr Danych Kontaktowych, czy tworzone e-Płatności lub Rejestr Pełnomocnictw Elektronicznych. Każdą integracją pociąga za sobą koszty i musi być uzasadniona potrzebami biznesowymi. Niektóre procesy są realizowane całkowicie niezależnie i nie ma potrzeby takich integracji.

Z początkiem przyszłego roku ma nastąpić wdrożenie e-doręczeń. Jak Pani ocenia przygotowania do wdrożenia tych rozwiązań? Czy do Ministerstwa Cyfryzacji są zgłaszane jakieś problemy.

Maciej Górski: Komunikat o dacie wejścia w życie obowiązku, przewidzianej na 10 grudnia 2023 r., został wydany z dużym wyprzedzeniem, aby dać wszystkim zobowiązanym czas na przygotowania. Niestety nadal obserwujemy relatywnie niewielkie zainteresowanie sugerujące, że nie wszystkie podmioty przykładają należyłą wagę do tego wdrożenia. Zachęcamy, do tego aby, nie odkładać przygotowań na ostatnią chwilę. Urzędy, szczególnie administracji centralnej, są przyzwyczajone do korespondencji elektronicznej, jednak nie powinno to uśpić czujności. Ustawa o doręczeniach elektronicznych wprowadza istotnie zmiany i wymaga przeglądu procesów w każdym urzędzie i przygotowań.